UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Polanci Societatis Iesv Theologi, Directorivm Breve, Ad Confessarii, Ac Confitentis Mvnvs Rectè Obeundum

Polanco, Juan-Alphonso de

[Köln], 1617

Cui debeat fieri restitutio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41600

Visual Library

caſibus dicitur qui poteſt, & debet, intelligunt aliqui Doctores obligationem reſtitutionis ſolùm de his, quibus ex officio incumbit. *Nota.*

Quantũ quilibet ex ſupradictis reſtituere teneatur.

Quilibet ex ſupradictis, quando ſequutum eſt damnum, tenetur inſolidum reſtituere id, cuius fuit cauſa vel concauſa ſiue ſit pars, ſiue totum. Si verò alij reſtituerint pro parte ſua, teneretur tantũ pro reliquo ſatisfacere damnum perpeſſo. Quòd ſi qui principales fuerunt in damno dando, cæteroſque induxerunt, totum reſtituiſſent, reliqui ad nullam reſtitutionem tenerentur.

Cui debet fieri reſtitutio.

Quid cũ dominus rei ſcitur faciendum.

Diſtinctione opus eſt. Si reſtitutio fit ex ſola re aliena, quæ apud aliquem reperitur, communiter reſtitui debet ei: cui debetur, (ſi ſciatur) ſcilicet domino rei, ſiue ſit Eccleſiaſticus, ſiue laicus. Sed ſi eſſet Prælatus diſſipator bonorum Eccleſiæ, deberet Eccleſiæ reſtitui, habito (ſi fieri poteſt) ſuperioris conſenſu. *Nota.*

Si neſcitur Dominus rei, vel ad ipſum non poteſt eſſe acceſſus, vel non ſine periculo & ſcandalo, reſtituatur Chriſto omnium Domino, dando pauperibus: poſtquam expectatum fuerit quantum ſatis ſit, ſi ſperabatur fieri poſſe, vt Domino reſtituatur.

Si

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quid cũ neſcitur, vel, &c.

[illegible] cũ [illegible]ptio vel datio eſt iniuſta.

Si reſtitutio fit ex injuſta acceptione, quando etiam datio eſt prohibita (vt cùm ordinis ſacri adminiſtrator recipit pecuniam, &c.) reſtitutio non fit danti, ſed ei in cuius injuriam pecunia data eſt, ſiue ſit Eccleſia, ſiue homo aliquis, vel certè Chriſto omnium hæredi.

Quid cũ acceptio eſt iniuſta & datio iuſta.

Nota.

Cui reſtituendũ, cum quis rem furatam ſurripit.

Si ex ſola acceptione injuſta oritur obligatio reſtitutionis, nec datio injuſta fuit, vt in vſura, debet reſtitui damnificato, ita vt concurrant iſta duo ſimul, injuſta acceptio & damnum, quod ſequatur ex injuſta acceptione. Vnde qui pignus furatur á mercatore, eidem mercatori debet reſtituere: poſſet tamen in foro cõſcientiæ Domino pignoris reſtituere, dummodo mercator damnum non patiatur. Similiter ſi rem furatã quis furetur, Domino reſtituat, ſed fur intelligat ſe non teneri ad reſtituendum amplius.

Quid faciendũ cum perſona, cui debet reſtitui eſt mortua.

Si perſona, cui fieri debet reſtitutio, eſt mortua, dabitur hæredibus: ſi ignoratur, facta inquiſitione debita dabitur Chriſto in ſuis pauperibus. Si diſtat, & faciliter ac fideliter ad eum mitti poſſit, ſi res eſt magni valoris, debet ad Dominum mitti, expenſis & damno detinentis injuſtè: Si non poteſt tranſmitti, & res eſt parui valoris, poſſet dari eius propinquis,

pinquis, vel pauperi cœnobio, arbitrio boni viri, cum pacto, vt veniente Domino eidem reſtituatur, ſi res ſeruari poſſit. Si vſurarius ijs qui à loco vſuræ receſſerunt, velit reſtituere vſuras, expenſis ipſorum poteſt mittere: ſi ipſemet vſurarius receſſit, ſuis mittet expenſis.

Quid cū à loco receſ- ſu- V- vſ- recepe- runt.

Non ſemper res debet reſtitui illi, cuius eſt vel à quo accepta eſt, quando ſcilicet ei eſt damnoſa, vt enſis furioſo, &c. ſed poteſt is ſeruari hæredibus.

Quando licet illi cui⁹ res eſt non reſtituere.

Si prohibetur cauſa tantùm, non acceptio, vt in turpi lucro meretricio, &c. non neceſſe eſt reſtituere, niſi interuenerit fraus vel illicita extorſio, vel acceptum eſt ab eo, qui alienare non poteſt, debet tamen conſidi illis, vt dent pauperibus; ſimiliter de acquiſitis per ludum.

Qu- cie- ā cū cauſa acceptio- nis eſt prohibi- ta non autem acceptio.

Bona incerta reſtitutioni obnoxia, quando non poteſt inueniri Dominus: facta diligenti inquiſitione, dentur pauperibus, arbitrio illius qui habet, vel confeſſoris.

Bona in- certa quan- do reſti- tuenda.

Inuenta, quæ nunquā habuerunt Dominum, vel cuius non extat memoria, vel qui non curat de ijs, ſunt inuenientis. Si habuerunt, vel habent Dominum, reſtituenda ſunt Domino rei. Si facta diligenti inquiſitione non inuenitur Dominus,

Inuenta quæ do-

[Do]minium non habent. minus, poſſunt dari pauperibus, vel retineri ab inuentore paupere, de licentia confeſſoris.

Inuenta quæ habent dominum. De theſauro cuius dominus neſcitur, ſi inuenitur in proprio fundo, totus eſt inuentoris: ſi in alieno inuenitur caſu, medietas vna erit Domini fundi, altera inuentoris, ſecundum D. Thomam. *De theſauro inuento quid faciendũ.* Si ſtudiosè quęrendo inuenitur, cum licentia Domini donantis, quia non vult ipſe quærere, totus eſt inuentoris. Si quærit contra vel præter voluntatem Domini, totus erit Domini. *Nota.* Si ſciendo theſaurum eſſe in fundo emitur fundus, videtur totus theſaurus eſſe ementis. Conſuetudo autem, qua theſauri inuenti principibus reſeruantur, non obligat in conſcientia, juxta Doctorum quorundã ſententias. Si tamen alicubi lex, aut conſuetudo rationi conſona aliud ſuaderet, eius eſſet habenda ratio

Quid reddendum.

Res dũ extat ipſa reſtituenda, niſi &c. Reddendæ ſunt res, & damna Si res exiſtat, ipſa reſtituatur, niſi periculum ſcandali vel aliud timeretur; tunc enim ad arbitrium boni viri reddetur æquiualens *Vel æquiualens, cũ non extat,* Si res non extat, vel facta eſt deterior, æqiualens reddatur.

Res aliena ſine. Quicunque habet rem alienam, tene-

tur